

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Р4г. 194/14
03.11.2014. године
Нови Сад

Апелациони суд у Новом Саду, по судији Здравку Василићу, у ванпарничном предмету **предлагача Л. М.** из С. К., ул. .... .. број 8, по пуномоћнику П. Б. адвокату из Н. С., одлучујући о захтеву предлагача за заштиту права на суђење у разумном року, дана 03.11.2014. године донео је,

Р Е Ш Е Њ Е

ОДБИЈА се захтев предлагача Л. М. којим је тражено да суд утврди да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Основним судом у Новом Саду, број П.7332/10 и исплати накнада у износу од 200.000,00 динара.

Образложење

Предлагач Л. М. је дана 16.6.2014. године, путем пуномоћника П. Б. адвоката из Н. С., поднела захтев за заштиту права на суђење у разумном року, сагласно одредби члана 8а до 8в Закона о уређењу судова у вези са одредбом члана 2 Закона о ванпарничном поступку. У захтеву наводи да пред Основним судом у Новом Саду, под бројем П.8332/10, по тужби М. М., М. Б. и Ж. Б. од 27.01.2010. године, тече парница против овде предлагача као тужене, ради утврђења ништавости уговора о доживотном издржавању и писменог завештања пред сведоцима, који је закључио односно сачинио њихов сада покојни отац М. Н., а којима је сву своју имовину оставио кћерки Л. М. (овде предлагачу). Од подношења тужбе одржано је 14 рочишта, саслушане су парничне странке и бројни сведоци, те одређено медицинско вештачење од стране С. м. о. М. ф. у Н. С. на околност утврђивања да ли је, на дан закључења уговора и сачињења завештања, била извесна смрт М. Н., а све обзиром на његово тадашње здравствено стање. Како тужиоци нису били задовољни налазом и мишљењем вештака суд је на њихов предлог (21.6.2013. године) одредио друго, контролно вештачење од стране М. ф. у Б. на исте околности. Обзиром да до подношења захтева предлагача суду није донета првостепена одлука, напред наведеним поступањем суда је повређено право предлагача на правично суђење односно суђење у разумном року из члана 32 Устава Републике Србије, због чега је предлагач поднео овај захтев тражећи да суд утврди повреду права на суђење у разумном року и досуди му накнаду у износу од 200.000,00 динара.

Поступајући по захтеву, у складу са одредбама члана 8а и 8б Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ број 116/08, 104/09, 101/10, 31/11, 78/11, 101/11 и 101/13) Апелациони суд је прибавио спис предмета број П. 7332/10 Основног суда у Новом Саду, те је увидом у првостепени спис предмета утврдио следеће;

Тужиоци М. М., М. Б. и Ж. Б. су, дана 27.01.2010. године, поднели тужбу против тужене Л. М. са захтевом за утврђење ништавости уговора о дож.издржавању, Ов.број 2Р. ..../.. Општинског суда у Новом Саду и писменог завештања пред сведоцима од ..... године, проглашеног на рочишту оставинске расправе дана 03.12.2009. године у предмету О. 3773/09 Општинског суда у Новом Саду (примарни захтев), односно утврђење да је поменути завештањем оставилац повредио нужне наследне делове тужилаца и да се изврши редукција завештајног располагања и утврди да су тужиоци, по основу нужног наследног дела, власници у по 1/30 делова породичне стамбене зграде у С.К., ул. .... бр. . (евентуални захтев). Тужба је достављена туженој на одговор 12.4.2010. године, а 07.5.2010. године је тужена поднела одговор на тужбу. Прво припремно рочиште, које је било заказано за дан 25.6.2010. године, је одложено да би припремно рочиште било одржано 12.7.2010. године, на ком рочишту су усвојени доказни предлози и заказано рочиште главне расправе за 17.11.2010. године, на коме је суд извео доказ саслушањем странака. Рочиште од 23.02.2011. године (на ком је требао бити изведен доказ саслушањем сведока) одложено на захтев пун. тужене Д. С. (на рочишту изнео да је учествовао у сачињењу уговора о дож.издржавању и завештања и да жели да буде предложен за сведока). На рочишту од 08.4.2011. године адвокат Д. С. отказао пуномоћ туженој, те је суд рочиште (на коме је требао извести доказ саслушањем сведока) одложио за 31.5.2011. године, са истим планом у погледу извођења доказа. На рочишту од 31.5.2011. године суд извео доказ саслушањем сведока др. С. Д., Б. Г., Г. З. и М. Ш., а на рочишту од 10.10.2012. године саслушањем сведока Д. С. и Н. Ж. и заказао рочиште за дан 21.12.2011. године. Решењем од 01.11.2011. године одређено вештачење на предлог тужилаца, од стране С. м. о. МФ у Н. С. на околност извесности смрти пок. Н. М. на дан закључења спорног уговора о дож.издржавању и писменог завештања, са роком израде налаза до 05.12.2011. године, док вештак (својим дописом од 22.11.2011. године) извештава суд о висини накнаде трошкова и награде за вештачење, о потреби уплате предумја и указује да налаз вероватно неће моћи сачинити до остављеног рока. На рочишту од 21.12.2011. године суд је саслушао сведока Ш. Н. и донео решења о прибављању доказа о пружању медицинских услуга и медицинске документације за пок. Н. М. од амбуланта у С.К. и И. у С. К.. На рочишту од 23.3.2012. године донето решење да се наведени докази прибаве путем Дома здравља Н. С. и Завода за хитну медицинску помоћ у Н. С. и заказано рочиште за 06.6.2012. године. Након прибављања наведених доказа од стране суда, спис предмета је 21.5.2012. године достављен вештаку, који суд (дописом од 25.5.2012. године) извештава о висини предумја и року уплате истог. Рочиште од 06.6.2012. године одложено, а следеће заказано за дан 01.10.2012. године. До рочишта од 01.10.2012. године суд не ургира доставу налаза, а рочиште од тога датума одлаже (на неодређено време са разлога што вештак суду није доставио налаз) а од вештака суд (дописом од 01.10.2012. године) захтева изјашњење о разлозима непоступања по решењу о вештачењу под претњом новчаног

кажњавања. Дана 23.10.2012. године вештак суду доставља налаз, на који тужиоцу и писаној форми истичу примедбе поднеском од 24.12.2012. године. На рочишту од 30.01.2013. године суд је започео извођење доказа саслушањем вештака (које саслушање је условно прекинуо, зависно од резултата доказивања саслушањем сведока др. Љ. Ћ.). На рочишту од 31.5.2013. године саслушани су сведоци Љ. Ћ. С. и С. Б. С., те настављено извођење доказа саслушањем сведока др. И. И.. Одбијен је предлог тужилаца за контролно вештачење и остављен им рок од 15 дана (за даљње доказне предлоге) а следеће рочиште заказано за 29.10.2013. године. Решењем од 21.6.2013. године (на предлог тужилаца) суд одређује контролно вештачење од стране Судско медицинског одбора М. ф. у Б., на исте околности, који након пријема решења извештава суд о висини трошкова за предујам, Решењем од 05.9.2013. године суд обавезује тужиоце да уплате предујам за вештачење (који тужиоци уплаћују 25.9.2013. године). Рочиште од 29.10.2013. године (након што су тужиоци доставили доказ о уплати предујма и предложили достављање предмета вештаку ради израде налаза) одложено, а следеће заказано за 24.02.2014. године. Исто је одложено на неодређено време због тога што вештак није доставио налаз (када суд решењем наложио вештаку да у року од 30 дана достави суду налаз и врати спис предмета). Дописом од 31.3.2014. године вештак извештава суд да је сачинио налаз и враћа спис предмета, захтевајући доказ о уплати предујма након чега ће суду доставити примерке налаза. Решењем од 03.7.2014. године налаже се судском депозиту првостепеног суда исплата предујма вештаку у износу од 185.000,00 динара. Дана 21.7.2014. године вештак је суду доставио налаз, а 08.10.2014. године поднесак, док је рочиште главне расправе заказано за дан 02.12.2014. године.

Анализирајући ток првостепеног поступка Апелациони суд закључује да је поступак отпочео 27.01.2010. године (када је тужила поднела тужбу суду) као и да, до подношења захтева предлагача за заштиту права на суђење у разумном року (16.6.2014. године) и одлучивања о захтеву, није донета првостепена пресуда. То је период од 4 године и 9 месеци, што се не би могло сматрати разумним роком за одлучивање о правима и обавезама странака, сагласно одредби члана 32 став 1 Устава Републике Србије, према којој одредби свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега. Међутим овај суд налази да се, ценећи садржину првостепеног предмета и ток поступка, не може извести закључак о неразумно дугом трајању поступка услед неадекватног поступања суда. Разумна дужина судског поступка је релативна категорија, јер зависи од низа чинилаца конкретног случаја који се тичу предмета спора, понашања подносиоца захтева за заштиту права на суђење у разумном року као странке у поступку, као и понашања других учесника у поступку и понашања суда.

Према одредби члана 8а Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова, на поступак за заштиту права на суђење у разумном року сходно се примењују одредбе Закона о ванпарничном поступку, те одредбе Закона о парничном поступку (на чију супсидијерну примену упућује одредба члана 30 став 2 Закона о ванпарничном поступку) ако законом није друкчије одређено.

Одредбом члана 10 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04 и 111/09, чије одредбе се у конкретном случају примењују) приписано је да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року, а суд је дужан да настоји да се поступак спроведе без одуговлачења и са што мање трошкова. Према одредби члана 7 Закона о парничном поступку странке су дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтеве и да предложи доказе којима се утврђују те чињенице, а суд утврђује чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева, искључиво на основу предложених и изведених доказа.

У конкретном случају ради се о парници за утврђење ништавости уговора о доживотном издржавању због недостатка алеаторности и писменог завештања пред сведоцима (примарни захтев) односно за утврђење да је предметним завештањем повређен нужни наследни део тужилаца, редукцију завештајног располагања и утврђење сувласничког удела по основу нужног наследног дела на стамбеној згради у С.К., ул. .... број . (евентуални захтев). У досадашњем току поступка првостепени суд је чињенице од значаја за одлуку о захтеву суд утврђивао саслушањем сведока, парничних странака и вештачењем, а све у складу са доказним предлозима странака. Користећи своја овлашћења позивао је странке и налагао им да се у остављеним роковима, изјасне о доказним предлозима и чињеничним наводима противне стране. Без непотребног одуговлачења заказивао је и одржавао рочишта главне расправе на којима је изводио доказе саслушањем низа предложених сведока те парничних странака, при чему је рочиште главне расправе од 23.02.2011. године одложено на предлог пуномоћника тужене а рочиште од 08.4.2011. године кривицом пуномоћника тужене. Стога имајући у виду бројност изведених доказа, врсту и сложеност вештачења и профил вештака, овај суд закључује да у поступању првостепеног суда није било одуговлачења, које би у значајнијој мери допринело дужини трајања поступка.

Несумњиво у периоду од одређивања другог (контролног) вештачења до достављања предмета вештаку ради израде налаза (од 21.6.2013. године до 06.11.2013.године) и периоду од доставе списка предмета вештаку ради израде налаза до доставе налаза суду (од 06.11.2013. године до 21.7.2014. године) активност суда није била довољна и адекватна, јер суд пропушта да благовременим предузимањем радњи и мера, у складу са Законом о парничном поступку, исходује налаз вештака у остављеном односно што краћем року. Такође одлагање рочишта главне расправе (од 24.02.2014. године) на неодређено време није поступање које је у складу са одредбама Закона о парничном поступку. Међутим када се има у виду чињеница да се ради о предмету у коме није законом прописана хитност у поступању, да је предмет чињенично сложен, у коме су саслушани бројни сведоци, да се ради о сложеном вештачењу које је поверено референтној установи, да је одређено и друго (контролно) вештачење од стране друге установе истог ранга (где објективно не постоји могућност поверавања вештачења другом, квалификованијем вештаку из исте области), да је пуномоћник тужене делимично допринео дужини трајања поступка, онда се не може извести закључак да се ради о пропустима суда који су допринели дужини поступка у мери да би се његово трајање могло квалификовати неразумним.

-

Како је у време одлучивања о захтеву предлагача за суђење у разумном року други вештак суду доставио налаз, извесно је да ће поступак пред првостепеним судом ускоро бити окончан.

Са изнетих разлога нису испуњени услови за заштиту права на суђење у разумном року у смислу одредби члана 8а-8б Закона о уређењу судова, због чега је захтев предлагача одбијен.

Судија

Здравко Василић с.р.

Зто:

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ: Против овог решења дозвољена је жалба у року од 15 дана Врховном Касационом суду у Београду, путем овог суда.

Напомена:

Рж г 540/2014 од 15.01.2015.године одбијена као неоснована жалба предлагача и потврђено решење Апелационог суда у Новом Саду Р4 г 194/14 од 03.11.2014.године